

Psychologie učení. Teoretické a výzkumné poznatky pro edukační praxi

Pavla Šindlerová

PRŮCHA, Jan. *Psychologie učení: teoretické a výzkumné poznatky pro edukační praxi*. Praha: Psyché (Grada), 2020. ISBN 9788027128532. 272 s.

Monografie Jana Průchy *Psychologie učení: teoretické a výzkumné poznatky pro edukační praxi* je zaměřena na problematiku zkoumání procesů učení ve vztahu k edukační praxi. Celá publikace je psána velmi přehledně a čtivě. Je zde zřetelná snaha autora, a nutno podotknout, že velmi vydařená, o zacílení této publikace nejen na vědecké pracovníky, ale také studenty, učitele a širokou veřejnost, která se chce v dané oblasti vzdělávat. Autor se snaží poukázat na problematiku, která je ve světě poměrně známá a těší se velké oblibě oproti České republice, kde zkoumání psychologie učení poměrně zaostává.

Ve dvanácti velmi přehledných kapitolách se autorovi podařilo zpracovat a osvětlit otázky týkající se psychologie učení. Tyto kapitoly nejsou příliš obsáhlé, avšak poskytují ucelené informace, které poskytnou základní vhled do celé problematiky. Celá publikace se nese v teoreticko-praktickém kontextu. Autor klade důraz na propojení teoretických poznatků s empirickými důkazy. Proto se v knize velmi často opírá o výzkumná šetření, která proběhla v rámci dané problematiky.

V první kapitole se autor věnuje vymezení pojmu učení. Na základě srovnání různých přístupů autor jasně definuje pojem učení a jeho procesy či například faktory, které jej ovlivňují. V této kapitole také objasňuje základní druhy učení, s kterými se běžně setkáváme.

Druhá kapitola má pak za úkol vysvětlit rozdíl mezi teorií učení a psychologii učení. Autor upozorňuje, že v současné době se tyto termíny používají téměř jako synonyma, ačkoli se jedná o pojmy rozličné. Čtenář se v této kapitole seznámí s historií teorie učení, dnešním stavem psychologie učení a také současným stavem v České republice, který (jak již je výše zmíněno) je poměrně tristní.

Poměrně obsáhlá je třetí kapitola, která se věnuje inteligenci a jejímu vlivu na učení. Stejně jako v předchozích kapitolách se autor opírá o výzkumná šetření. V rámci této kapitoly se dovidáme o předpokladech k učení a kompetencím k učení. Zároveň se v této kapitole autor zabývá otázkou, zdali existuje etnická a rasová determinovanost předpokladů k učení.

Styly učení a přístupy k učení jsou tématem čtvrté a páté kapitoly. Úzce provázaná s těmito kapitolami je i kapitola šestá, která se věnuje motivaci k učení. Autor zde rozebírá otázky, zdali je možné motivaci k učení měřit a jakými nástroji, jaké odlišnosti jsou v motivaci u jednotlivých pohlaví či z čeho vznikají individuální rozdíly ve výkonové motivaci.

Problematika komunikace je rozvedena v sedmé kapitole, avšak ve své podstatě na ni navazuje i kapitola osmá. V rámci těchto kapitol se čtenář seznámí s teorií, ale i výsledky mnoha výzkumných šetření, které dokazují, jak je důležitá komunikace ve vyučovacím procesu. Budoucí čtenáři a zejména učitelé z praxe či studenti ocení, že autor vkládá i výstupy z různých výzkumných šetření, které radí, jak efektivně pracovat v hodinách. V již zmíněné osmé kapitole se autor věnuje rodině jako učebnímu prostředí. Dále pak vlivem technologií na učení žáků. Velmi podrobně je potom rozebrána problematika třídy a školy jako učebního prostředí. Autor se však nevěnuje jen škole, jako prostředí, kde probíhá proces učení, ale svou pozornost upírá také na pracoviště, které je nezbytnou součástí života každého z nás a i v tomto prostředí dochází k procesu učení.

Další tři kapitoly jsou pak věnovány různým způsobům učení. Zaměřují se na sebeřízené/autoregulované učení, učení z textu a učení jazyka. Autor zde upozorňuje na výhody i nevýhody jednotlivých druhů učení a svá tvrzení podkládá i výzkumnými šetřeními.

Poslední dvanáctá kapitola je věnována problematice psychologie učení v celosvětovém kontextu. Čtenáři je zde předložen přehled o světových výzkumných centrech, vědeckých asociacích a poté seznam doporučené významné literatury.

Publikace je velmi obsáhlá a plná užitečných informací. Autorovi se podařilo seskupit nejen teoretickou základnu v dané problematice, ale také poskytnout čtenáři výsledky výzkumných šetření a náhled do této problematiky z metodologického hlediska. Velmi oceňuji zpracování publikace, které je velmi jasně strukturovaná a čtenář se v ní velmi dobře orientuje. Autor podává jasné informace, které na sebe logicky navazují. Díky tomu je tato kniha velmi poutavá a trůfám si říct, že oproti jiným odborným publikacím velmi čtivá. Předkládaná monografie je vhodná nejen pro akademické pra-

covníky, psychology, ale věřím, že si své příznivce najde zejména mezi učiteli, studenty a širokou veřejností.

Kontakt:

Mgr. Pavla Šindlerová
Ústav pedagogiky a sociálních studií
Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Olomouc, Česká republika, Žižkovo nám. 5, 771 40
e-mail: pavla.sindlerova01@upol.cz